

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

05.04.2011

Асоциация на индустриалния капитал в България днес в медиите

Българска национална телевизия

✓ Синдикати и работодатели за индекса за заплати

http://bnt.bg/bg/news/view/50318/sindikati_i_rabotodateli_za_indeksa_za_zaplati

Седмица преди Тристранния съвет да започне да ги обсъжда с нова поредица заседания, от социалното министерство обявиха, че засега няма да говорят за разчети и намерения по повод разгласените мерки на профсъюзите за вдигане на заплатите. Най-коментираната тема на последното заседание на социалните партньори беше да се създаде препоръчителен индекс за ежегодно вдигане на заплатите в частния сектор. Заплатите в частния сектор да се вдигат с препоръчителен индекс, разписан в трудовия кодекс. Идеята възражда едно старо споразумение от преди три години между бизнеса и профсъюзите за повишаване на заплатите. Заради кризата обаче договорката остава само на хартия. Сега темата отново е повод за сблъсък между социалните партньори.

Димитър Манолов, вицепрезидент на КТ "Подкрепа":

- Масова европейска практика е. Това, което ние предлагаме е точно по европейски модел не е измислен от нас.

Васил Велев, председател на АИКБ:

- Вижте, въпреки че е препоръчителен при неговото огласяване има натиск, той се приема за някаква даденост и дори директива, ето трябва да се увеличат с толкова или повече. Това води до един безплатни спорове, които често завършват с допълнителни проблеми, като спад на продажби, спад на производителност, съкращаване на работни места.

Профсъюзите твърдят, че мярката не е намеса в свободния пазар, защото е препоръчителна. В същото време от бизнеса настояват много внимателно да се изчислява индексът, защото икономиката ни все още не е стабилна.

Васил Велев, председател на АИКБ:

- Някои отрасли са в подем, други в застои, трети дори са в регрес. Ето защо ние смятаме, че един общонационален ще изглежда неадекватен.

Ако се възроди индексът, той ще се образува като се вземе половината от очаквана инфлация и половината от производителността на труда. Затова за тази година, според профсъюзите заплатите трябва да скочат с над 7%.

Вестник Труд

✓ Работодателите искат заплатите да се договарят по браншове

Цитирано мнение на Васил Велев, председател на УС на АИКБ

***

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Дневник

✓ Частният бизнес ще поеме тежестта при скок на минималната заплата

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/04/04/1070257_chastniiat_biznes_shte_poeme_tejestta_pri_skok_na/

Повишаването на минималната заплата ще натовари в много по-голяма степен частния бизнес, отколкото държавния бюджет, показват данните на официалната статистика. През миналата година наетите срещу месечно възнаграждение от 240 лв. са били 122 хил. Близо 85% от тях са в частни фирми.

Повишаването на минималното възнаграждение с 30 лв. от средата на годината, за каквото настоява социалният министър Тотю Младенов, ще вдигне разходите за техните заплати с близо 18.5 млн. лв. до края на 2011 г. Освен това ще набъбнат и плащанията за осигуровки. За това перо фирмите ще трябва да отделят допълнително над 3.3 млн. лв. до края на годината, въпреки че тези средства не са предвидени в техните бюджети.

С приблизително същата сума ще нараснат и личните вноски на служителите. Това показват разчетите на Министерството на труда, представени на последното заседание на комисията по доходите към съвета за тристранно сътрудничество.

За сравнение, разходите на институциите от общественния сектор за повишаването на заплатите на най-нископлатените служители ще са пет пъти по-малки. Според класификатора на длъжностите в администрацията 240 лв. получават младши експерти, инспектори, счетоводители и юрисконсулти в малки общини.

Тези хора са общо около 19 хил. Заради малкия им брой увеличението на минималното възнаграждение с 30 лв. ще вдигне разходите на държавата с едва 4.8 млн. лв. за периода юли-декември. Преди време Тотю Младенов изчисли, че повишаването на минималната заплата ще струва на бюджета 3 млн. лв. месечно. В тази сума обаче са включени и по-големите разходи заради обвързаните с възнаграждението помощи и обезщетения.

В разчетите на министерството на труда няма данни за заетите, които получават между 240 лв. и 270 лв. на месец. Техните възнаграждения също ще трябва да се увеличат, ако предложеният от Младенов минимум се приеме. Това означава, че разходите на бизнеса ще станат още по-големи.

Данните на Националния статистически институт показват, че над 41 хил. от получаващите 240 лв. на месец работят в преработващата промишленост. Повечето от тях са заети в производството на тютюн, консерви, облекло и хранителни продукти. Работодатели от тези браншове възразяват срещу повишаването на минималното заплащане с мотива, че то се получава от работници с ниска производителност.

✓ Банките превключват на кредитиране

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/04/04/1070270_bankite_prevkljuchvat_na_kreditirane/

След повече от две години на почти пълно затишие вчера банкери дадоха заявка за увеличаване на кредитирането и намаляване на просрочията. Предпоставка за превключването е натрупаната от банките ликвидност, определена от изпълнителния директор на Пощенска банка Асен Ягодин като "гореща". Банките вече трябва да погледнат към финансиране на нови проекти, за да могат да подобрят и доходите си, каза изпълнителният директор на Емпорики банк Гълъбин Гълъбов по време на IX-ия финансов форум "Банки, инвестиции, пари". Ако през миналата година ръстът на кредитирането наистина е бил маргинален, по думите на Ягодин вече се вижда промяна на тенденцията и възможност свиването на кредитните портфейли да спре.

В края на тази година може да се очаква кредитен ръст от 4-4.5% според прогнозите на Уникредит Булбанк, представени от главния икономист Кристофор Павлов. По думите му отпускането на заеми започва да се нормализира. Павлов прогнозира, че негативните тенденции при кредитите както за обема им, така и на качеството им скоро ще се пречупят.

От края на миналата година и началото на тази вече се забелязва и забавяне на темпа на нарастване на проблемните кредити, което е сигнал, че банките са в състояние да се справят с просрочията, обясниха bankerите. През последните две години финансовите институции основно управляваха кредитния риск, като предоговаряха и реструктурираха стари заеми, без да отпускат нови.

От началото на тази година bankerите вече говорят, че ръстът на просрочията спира и започва нова тенденция на тяхното намаляване. Към края на 2010 г. делът на необслужваните заеми (просрочия над 90 дни) е 11.6%. Увеличаването на новите кредити също е фактор, който ще допринесе за намаляване на дела на проблемните заеми в банковите портфейли.

✓ Пътищата и неефективното управление - основните проблеми на германския бизнес

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/04/04/1070239_putishtata_i_neefektivnoto_upravlenie_-_osnovnite/

Германските компании в България продължават да изпитват едни и същи основни проблеми вече втора година. Този извод може да се направи от годишната анкета на Германско-българската индустриално-търговска камара (ГБИТК) за бизнес климата и очакванията за развитието на икономиката, представени в понеделник от главния управител на камарата Митко Василев.

Резултатите показват, че и през тази, и през миналата година основните недостатъци са лошата инфраструктура, неефективното управление, незадоволителната борба с корупцията и слабата правна система. "Инфраструктурата е слабото звено, въпреки че е много важна при вземането на решения за инвестиции в страната", каза Василев.

Проблемите според германските компании се покриват донякъде с оценките на българските работодателски организации. И за тях пречки пред работа на фирмите са лошата инфраструктура, недоброто образование, но и слабият административен капацитет и забавените реформи. За ускоряване на реформите призова и германският канцлер Ангела Меркел при посещението си в България миналата година.

Въпреки проблемите германските компании демонстрират оптимизъм за развитието на икономиката. "Тази година преобладават оптимистичните нотки, фирмите очакват откриването на нови работни места, увеличение на инвестиции и по-голям оборот", каза Василев.

Най-важните фактори за германските инвеститори при вземането на решение за започване на бизнес в страната са борбата с корупцията, квалификацията на кадрите, инфраструктурата, правната и политическата система. Въпреки това фирмите, които са оценили като много добро състоянието на тези показатели, са много малко. Най-проблемно, както и миналата година, е състоянието на инфраструктурата, което според над половината компании е по-скоро лошо.

Негативни са и оценките на най-важния фактор при вземането на решение за инвестиции - борбата с корупцията. Една трета от анкетираните смятат, че ефективността по този показател е лоша. "Въпреки това фирмите виждат напредък от страна на правителството в тази сфера", каза Василев.

Малко по-добра е оценката на бизнеса за правната сигурност и система, които са определени от повечето анкетирани като задоволителни.

Най-много са мненията, че другият важен фактор за инвестиции - политическата система, е добра. Като задоволително германският бизнес определя квалификацията на работната ръка. Това беше и един от основните проблеми пред бизнеса, който изтъкна германският канцлер Меркел в лекцията си пред германския бизнес и правителството миналата година. Тя препоръча образованието да се реформира и да стане по-практично.

Най-много положителни оценки от германските фирми е получило ниското ниво на данъчната тежест в страната. Близко 45% от анкетираните я определят като много добра. Въпреки това компаниите срещали проблеми с данъчната система в страната. "Фирмите срещат трудности с нея, когато започнат да работят тук. Основният проблем е връщането на ДДС", обясни Василев. Сред другите проблеми били тежките данъчни ревизии. За това от камарата започнали консултации и с други подобни представителства в страната, за да обобщат пречките и да предложат решения на правителството.

Миналата година от камарата изпратиха до правителството 101 предложения за подобряване на бизнес средата, които включваха идеи за промяна на 24 закона - основно данъчни и търговски. Сред идеите е да не се дължи такса смет за необитаеми сгради и незастроени имоти, в които няма стопанска дейност, колите с екодвигатели да са с по-малък данък, а при изграждането на инфраструктура от частни компании на държавен или общински терен разходите да се приспадат от данъците. Според представителите на камарата обаче досега не е направено нищо по основните предложения.

Въпреки проблемите над половината от участвалите в проучването 70 компании определят икономическата ситуация в момента като задоволителна, а голяма част от тях (45%) очакват съживяване през тази година. Миналата година германските фирми бяха доста по-песимистично настроени, като повечето прогнозираха, че до края на 2010 г. няма да има подобрене на бизнес средата.

Оптимистичните прогнози за тази година се допълват и от факта, че близо две трети от фирмите смятат, че оборотът и износът им ще се увеличат при спад или замразяване на тези показатели през 2010 г.

Очакванията на германския бизнес за наемане на нови работници са по-скоро умерени. Около 42 на сто от анкетираните имат намерение да увеличат броя на служителите си срещу 40 на сто, които смятат да запазят броя на наетите, а около 18% очакват освобождаването на работници да продължи.

Прогнозите за инвестиции в собствен бизнес са по-скоро предпазливи, като близо половината анкетирани смятат, че те ще останат без промяна в сравнение с миналата година, а една трета имат намерение да увеличат вложенията си. Едва 20 на сто са отговорили, че инвестициите ще намалеят.

Междувременно от консултантската компания "Ърнст и Янг" (Ernst & Young) прогнозираха, че тази година българската икономика ще нарасне с 3.3% (прогнозата на правителството е за 3.6 на сто).

Според компанията заради забавянето на развитието на икономиката на страните в еврозоната "тласъкът на растежа от износа в известна степен ще бъде заличен". За сметка на това от "Ърнст и Янг" прогнозираят макар и слабо увеличаване на потреблението с 1.3% в частния сектор при 4 на сто намаление през последните две години.

✓ **Ерик Берглоф, главен икономист на ЕБВР: Нужен ви е капитал в сектори за дълготраен растеж**

http://www.dnevnik.bg/intervju/2011/04/04/1070061_erik_berglof_glaven_ikonometist_na_ebvr_nujen_vi_e/

Наскоро Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) представи официално традиционния си доклад за прехода на страните в региона за миналата година. В него за България се посочва нуждата от реформи, борба с корупцията, развиване на капиталовия пазар. За представянето в София бе Ерик Берглоф, главен икономист на институцията. С него разговаряме за растежа на българската икономика, за инвестициите на банката в страната, за работата ѝ с правителството и бизнеса тук.

Излиза ли вече от кризатарегията, в който работи ЕБВР?

- Да, макар и по-бавно от други части на света. Все още има големи предизвикателства пред страните, в които работим, и тези предизвикателства станаха по-видими по време на кризата. В някои случаи в отделни държави в момента е трудно да преценим каква е перспективата пред растежа. Една от причините за тази по-бавна скорост са тъкмо недостатъчните инвестиции, които се влагат в тази част от икономиката.

Каква е скоростта на България?

- Ще ревизираме своите прогнози отново през май. Но ще бъде някъде между 2 и 3%, вероятно по-близо до 3 процента годишен растеж за 2011 г.

Но вашата прогноза към момента от 2.6% растеж е доста по-песимистична от тази на правителството от 3.6%...

- Е, все пак не трябва да забравяме каква беше ситуацията преди няколко години, какъв беше растежът. В момента страната е по пътя на своето възстановяване. Един процентен пункт разлика не е кой знае колко голям все пак. Това, което е съществено, е, че експортът на страната расте и това е много позитивна реакция на икономиката, това е окуражаващо.

Какви са най-големите притеснения, когато говорим за възстановяването на страната?

- Трябва да се поучим от уроците на кризата. Единият от тях, когато говорим конкретно за България, е, че твърде много пари отидоха в сектори като недвижими имоти и строителство, които не са в състояние да осигурят дълготраен растеж. Много е важно да се осигурят капитали за сфери, които са конкурентни на международно равнище. Това ще подпомогне и възстановяването на цялата икономика.

Друго важно нещо е, че растежът на износа дава възможност да се видят кои са ограниченията в икономиката – в случая такава пречка са състоянието на инфраструктурата и осигуряването на добър бизнес климат. Добре е България да продължи усвояването на еврофондовете. Институции като ЕБВР могат ефективно да помогнат в тази област.

Сегашното правителство специално акцентира силно на инфраструктурата, но пък получава много критики, защото не дава пари за по-високи заплати и пенсии...

- Това е разбираемо - хората сега искат да се говори основно за компенсация на доходите, но преди кризата имаше твърде рязко нарастване на заплатите в България, което отне част от нейните конкурентни предимства. А инвестициите в инфраструктура са вложения в бъдещето, те ще помогнат на икономиката в дългосрочен план.

Как оценявате работата на правителството, антикризисните му мерки?

- Смятам, че в общи линии се справя добре с излизането от кризата. Като цяло в региона на ЕБВР няма големи фискални проблеми с изключение на Унгария. Гледайки към отражението на кризата и процеса на възстановяване, се вижда, че отпечатъкът ѝ е най-голям върху приходите. В този смисъл смятам, че заради строгата фискална политика на българското правителство страната излиза сравнително добре от кризата.

Колко успешна е дейността ви в България - работите с банки, с правителството, с общини. Кой е най-добрият ви партньор?

- Ние работим в различни сфери. Имаме сравнително дълга история в работата си с банките. Това, което смятам, че вършим много добре тук, е по отношение на проектите за енергийна ефективност. При тях работим едновременно с банките, с правителството и с общините и смятам, че това е добър пример.

Това ли от ваша гледна точка е най-нужната инвестиция – в проекти за енергийната ефективност?

- Това е сектор, където предстои да се направят много инвестиции. Знам, че е дълъг процес и е голямо предизвикателство не само за България, но и за всички страни, в които работим. Смятаме, че тези първоначални вложения са много важни, защото има много какво още да се прави по отношение на енергийната ефективност.

Скоро предстои да изготвите новата си тригодишна стратегия за региона. Какви ще са основните акценти в нея, да очакваме ли промени в политиката на ЕБВР?

- Като цяло целите ни ще останат същите. Съответно енергийната ефективност ще заема важно място и в бъдещата ни работа. Това е наш голям приоритет. В същото време ще продължим да подкрепяме вложенията в производство, инфраструктура, финансовия сектор, като се уверим, че всеки получател на кредити ще провери потенциала за повишаване на енергийната си ефективност.

Ще имаме възможност да съфинансираме проекти съвместно с ЕС. Стратегията ни в момента е готова като чернова и ще бъде координирана с българското правителство като акционер в банката.

В последния доклад на банката за страните в преход като съвет към България се отправя да разнообрази енергийните си източници. Обсъждате ли някакъв проект в този смисъл с правителството?

- Вече участваме в различни енергийни проекти – както в традиционни енергийни източници като въглищни енергийни централи, така и в алтернативни - от вятър, вода. Обсъдихме с правителството да се подобри съхранението на газ и преносът му, което ще подобри позицията на България от гледна точка на енергийна сигурност. А както вече казах, намаляването на количеството използвана енергия е много важна

част от нашите инвестиции.

Как гледате на потенциалното изграждане на втора атомна централа в България?

- Не съм в детайлите на точно този проект, но в светлината на случилото се в Япония в момента тече дебат в глобален план и се повдигат много въпроси. Според мен е твърде рано да правим оценки и изводи.

Заради случилото се в Япония е логично да получавате тези въпроси...

- Да, но трябва време. Нормално е хората да задават въпроси и да се мисли по-активно за политиката в областта на ядрената енергетика. В ЕБВР ние също оценяваме собствените си политики по отношение на ядрената сигурност.

ЕБВР управлява 5 фонда, свързани с ядрената сигурност, един от тях има отношение към "Чернобил", друг - към АЕЦ "Козлодуй". Планира ли се създаването на нови?

- Нашите акционери искаха да работим в сферата на ядрената сигурност и ние сме много активни с нашия фонд "Чернобил". Фонд "Козлодуй" също е много успешен в дейността. Донорите обмислят възможността да се увеличи сумата, с която разполага, защото това е важна част от енергийната стратегия на банката. Това, което предстои, е нуждата да се промени отношението към енергийната ефективност и да се увеличи размерът на инвестициите, вложени в това.

Има ли промяна в желанието на ЕБВР да участва в проекта "Набуко"?

- Ние отдавна сме казали, че имаме огромно желание да бъдем част от този проект, когато той започне да се случва. Много неща около него са въпрос на дискусия в момента - наскоро бях в Азербайджан и там бе поет ангажимент да участва в проекта. Нещата постепенно си идват на мястото. Много събития напоследък подчертават важността на проекта. Наистина има още доста пречки за преодоляване, но ние сме решени да участваме.

ЕБВР за миналата година беше един от най-големите чуждестранни инвеститори у нас с вложения от 520 млн. евро. Ще продължавате ли да поддържате тези обеми?

- Част от тези средства бяха свързани конкретно с кризата. Едва ли ще е лесно да се придържаме към подобна сума, но смятаме да запазим високо нивото на инвестициите си в България.

Много икономисти казват, че чуждите инвестиции в региона се завръщат. Споделяте ли това мнение?

- И аз смятам, че се връщат, но бавно. Това поне показват данните за България. Така е в региона като цяло. Те ще се върнат, но това, което е важно, е да бъдат привлечени, както вече казах, в сектори, които ще осигурят растеж на икономиката в дългосрочен план. Това е капиталът, от който се нуждаете.

Мисля, че кризата накара хората да преосмислят от какъв тип капитал имат нужда, а инвеститорите - дали наистина искат да отидат в дадена страна и да стъпят на определен пазар. Така че важното е да получите правилния капитал и той да допринесе дългосрочно за икономиката.

Наскоро в свой доклад БНБ на практика посъветва банките в България да започнат да отпускат повече кредити. Смятате ли, че и през тази година достъпът до капитал ще е затруднен?

- Това не е нещо, което е типично само за България. В целия регион е трудно. Част от проблема идва от рестрикции, наложени от банките майки, защото кризата ги накара да бъдат предпазливи. Можем да съдим за това и по нас самите, когато предоставяме заеми в региона. В допълнение България излиза от кризата, но ще трябва да още време за пълното ѝ възстановяване. Може би част от кредитирането, отпуснато преди кризата, в момента не се преценява като нужно и смислено.

Знам, че правителството е притеснено от бавния темп на кредитиране. Всъщност част от инвестициите на ЕБВР бяха кредитни линии към банки в България, които да отпускат заеми за малки и средни предприятия.

Така че работим заедно, за да сме сигурни, че кредитирането не е около нулата в България.

Подготвяте ли нови проекти с българското правителство, чрез които да помогнете за по-ефективното усвояване на еврофондовете?

- Това е нещо, което опитахме в миналото и имахме известен успех. Проектът ФЛАГ беше точно опит в тази сфера. Също оказахме подкрепа в скрининга на проекти в частния сектор. Ние сме водеща част от група, която се занимава с подобни проблеми в целия регион, с която целим частният сектор да бъде максимално въввлечен в по-ефективното усвояване на европейските фондове.

Така че участваме в този процес. В България наскоро подписахме споразумение с министерството на икономиката, за да се подпомогнат малките и средните предприятия.

Казвате, че миналата година е била много успешна за банката, в коя страна са най-добрите ви резултати?

- Ние имаме значителни обеми вложения в Украйна. Не знам дали това е най-успешният пример, но страната беше в бедствена ситуация и се нуждаеше от финансиране. Гледаме да съсредоточаваме дейността си основно там, където можем да сме най-полезни. В същото време нашето намерение беше да намаляваме постепенно инвестициите си в Централна Европа, но кризата промени плановете ни.

Защо решихте да промените критериите си за измерване на напредъка в прехода?

- Това, което правехме в миналото, е да седнем на масата в офиса и да преценим по определени критерии коя страна как се справя. Но беше много трудно за хората отвън да преценят какво точно се случва в тази стая.

Така че това, което правим в момента, е да кажем – ето това са индикаторите и данните, които вземаме предвид в оценката си, така че едновременно да бъдем по-прозрачни и да оптимизираме времето за тази преценка, което преди беше много.

Освен това сега искаме да оценим уроците от прехода, по-коректно да определим ролята на правителствата в промяната в страните, в които работим. Другото е, че искаме да имаме по-ясна картина за отделните сектори.

Кризата допринесе ли към това ваше желание да промените критериите?

- В известен смисъл да. Да вземем финансовия сектор като добър пример. Излизайки от кризата, осъзнахме, че някои от регулациите не са били добри и че трябва да направим нови в глобален мащаб, в европейски или пък на ниво отделна държава. Така че ако погледнете как се оценява ситуацията във финансовия сектор сега, ще видите, че е много по-различно от преди кризата. Така е и при нас.

Откъде идва най-голямата заплаха за икономиките в момента – от продължаващата дългова криза в Европа или пък от икономическите ефекти от размириците по света?

- Смятам, че от гледна точка на ЕБВР това, което се случва в Северна Африка, е интересна възможност, защото наскоро обсъждахме дали да започнем да развиваме дейност в Египет. Смятаме, че можем да допринесем значително, ако работим съвместно с други институции за развитие там.

Що се отнася до случващото се в еврозоната, това е, разбира се, източник на загриженост у нас не само защото някои страни, в които работим, са членове на еврозоната, а защото валутният съюз е пазар за всичките страни, в които сме представени. И всяка несигурност е негативна за бизнес активността.

Три съвета към българското правителство в процеса на излизане от кризата?

- Да продължи с насочването на средства в изграждането на инфраструктура. Страната все още има сериозни проблеми с корупцията, а тя е част от бизнес климата, така че този въпрос е на първо място. Също е много важно да се подобри ситуацията в образованието и здравеопазването. Абсолютно необходимо да се насочат средства към тези сфери.

[Вестник Пари](#)

✓ Внимание! Говори правителството

<http://pari.bg/static/pdf/pages/02.pdf>

✓ Германските фирми в повече работни места

<http://pari.bg/static/pdf/pages/06.pdf>

✓ Банкерите са умерени оптимисти за 2011 г.

<http://pari.bg/static/pdf/pages/14.pdf>

✓ Българската икономика може да отчете 3.3% ръст тази година

<http://pari.bg/static/pdf/pages/18.pdf>

[Вестник Класа](#)

✓ Домакинските депозити компенсират тегленето на капитали от банките майки

http://www.klassa.bg/news/Read/article/164441_%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B8%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B4%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B8+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%B0+%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D0%BA%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8+%D0%BE%D1%82+%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%BA%D0%B8

Изтеглянето на средства от банките майки по време на кризата бе компенсирано от депозитите на домакинствата. Това обясни Румен Симеонов, подуправител на БНБ, по време IX Международен финансов форум „Банки, инвестиции, пари“. Ние сме сред 5-те страни в ЕС, които не са използвали публични средства, за да финансират трезорите, припомни още експертът. В момента банките, макар и с бавен темп, кредитират и макар и с ниски темпове, виждаме, че икономиката се възстановява. Темпове като от 2008 г. едва ли скоро ще наблюдаваме, но натрупаната ликвидност създава предпоставки финансовите институции да предлагат заеми по-силно. Според Симеонов макроикономическата среда се възстановява, но ще бъде твърде бавно на фона на очакванията.

Скорошно пречупване на негативните тенденции при кредитите – както по отношение на ръста, така и по отношение на качеството, прогнозира на форума и главният икономист на УниКредит Булбанк Кристофор

Павлов. „След като достигна най-ниската си точка в средата на 2010 г., ръстът на кредита започва бавно да се нормализира“, посочи експертът, като допълни, че процесът при домакинствата е воден от потребителските кредити, докато новоотпуснатите ипотечни и особено овърдрафт кредити изостават.

„С излизането на все повече сектори от рецесията очакваме търсенето на корпоративни кредити да се ускори, като постепенно по-високото търсене ще обхване и дългосрочните кредити“, прогнозира Павлов. Според икономическия екип на „УниКредит“ влошаването на качеството на кредитите още не е приключило, но вече са налице индикации за преобръщане на тази негативна тенденция към края на годината. Като доказателство - реструктурираните кредити намаляват и в началото на 2011 г. са около 3% от общия размер на кредита при стойности от малко на 4% в средата на миналата година. Скоростта на нарастване на така наречените лоши и реструктурирани кредити се забавя. Този процес се води от кредита за домакинствата и най-вече от потребителските кредити. Павлов прогнозира лошите и реструктурираните потребителски кредити да достигнат най-високата си точка като дял от общо потребителските кредити само след няколко месеца, а при ипотечните кредити - към края на тази година.

При корпоративния сектор пикът на лошите кредити трябва да бъде достигнат в началото на 2012 г. Павлов потвърди и прогнозата за общо консолидирани загуби на банковия сектор от 4 млрд. лева за периода от 2009 до 2012 г. Досега за 2009 - 2010 г. банковият сектор е абсорбирал загуби под формата на провизии срещу лоши кредити от 2.4 млрд. лева общо, като провизии за още около 1,6 млрд. лв. се очаква да бъдат заделени в хода на тази и следващата година.

Забавеният темп на нарастване на лошите кредити бе потвърден и от Асен Ягодин, изпълнителен директор на Пощенска банка. Това е първият сигнал, че банките се справят с просрочията. Освен това банковата система генерира адекватни доходи. Около половината от заемите, които статистиката показва, са реструктурирани кредити и проблемът не е толкова голям от този, който излиза, а именно около 20 на сто, категоричен бе Ягодин. Банкерът обясни, че значителната експанзия на домакинствата за депозити продължава, но това е добре, защото носи допълнителен ликвиден ресурс. Лошото е обаче, че този ръст води до отложено потребление. Той изрази надежда, че тенденцията през годината ще се обърне.

Според Гълъбин Гълъбов, изпълнителен директор на Емпорики Банка България, клиентите вече внимават при кандидатстването си за заем. Фирмите, които кандидатстват за банкови средства, по думите му са две категории: компании с ликвидни проблеми и такива с нови възможности за реализиране на проекти и при втория вид процентът започва да се увеличава.

✓ Георги Първанов разкритикува пакта "Евро плюс"

http://www.klassa.bg/news/Read/article/164434_%D0%93%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B8+%D0%9F%D1%8A%D1%80%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2+%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0+%D0%BF%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B0+%22%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE+%D0%BF%D0%BB%D1%8E%D1%81%22

Президентът Георги Първанов разкритикува вчера позицията на правителството за пакта „Евро плюс“.

Държавният глава изрази позициите си по редица актуални въпроси в интервю за сутрешния блок на bTV.

„Беше взето едно решение за създаването на пакта "Евро плюс" и България се присъедини някак си, образно казано, без да се усети как стана, с едно решение на МС на подпис, без да е проведено самото заседание. Тук има ако не нарушение, поне морален конфликт с конституцията“, коментира Първанов.

„На този пакт аз гледам доста противоречиво. От една страна, той би трябвало да дава стимули на страни като България за развитие на конкурентност. Не само да спасява страни, които са пред фалит. Но ако ние помагаме на две страни, които са на ръба на фалита, аз питам: защо никой не мисли да помогне на страни като България?“, каза президентът.

В тази връзка той заяви още, че е готов да свика КСНС по темата за икономическата и социалната сигурност у нас.

За предстоящите избори

Държавният глава съобщи, че на 12 април предстоят консултации с парламентарно представените партии, на които ще се обсъжда датата за президентските и местните избори. „Мисля, че изборите ще бъдат някъде между 20 октомври и 20 ноември“, каза Георги Първанов.

„Бях силно изненадан, че кандидатурата на ГЕРБ за президент ще бъде мъж или жена“, коментира президентът. Той не се съгласи с твърдението, че президентските избори са предрешени в полза на управляващата партия.

„Каза го един социолог. Аз мога да ви цитирам две други агенции, които, в моите очи поне, стоят малко по-авторитетно. Например, че съотношението кандидат на ГЕРБ – не-ГЕРБ е 1:2 в полза на не-ГЕРБ кандидат“, каза президентът. Според него вариантът, при който бившата тройна коалиция застава зад общ кандидат за президент, „не е най-печелившата формула“, защото тази коалиция още не е заличила лошия спомен. Част от този лош спомен според Първанов бил „несправедливо създаден“.

Според него в самата БСП част от номинациите вече са известни, „независимо дали става дума за Ивайло Калфин, за Костадин Паскалев, за Меглена Плулчиева“.

„Разбира се, Меглена Кунева е също една солидна кандидатура, тя би била добър президент. Аз мога да спомена имена от дясно и дори от ГЕРБ, но се опасявам, че само ще им създам проблеми“, коментира още държавният глава.

За АЕЦ „Белене“

Георги Първанов заяви, че е готов да предложи на парламента идеята да се организира референдум за бъдещето на АЕЦ „Белене“ съвместно с местните и президентските избори през есента. Президентът мотивира тази своя идея с това, че избори и референдум „три в едно“ ще излязат по-евтино, а и ще повишат избирателната активност. „Аз продължавам да смятам и дори съм по-убеден, че такъв референдум трябва да има“, уточни той. На въпрос, как ще реагира, ако хората гласуват против „Белене“, Първанов отговори: „Глас народен - глас Божий. Ако народът каже "не", ще се съобразим с това.“

За проекта АБВ

АБВ не е спринтьор, ние не бягаме за дистанцията до есента на тази година. Ние се развиваме като мараонец, коментира Първанов. „От начина, по който работим досега, съм оптимист и мисля, че ще имаме добра партия“, каза президентът. Той допълни, че на следващите парламентарни избори хората ще могат да гласуват за него. Първанов не заяви директно амбиции за премиерския пост, но отрече, че ще се кандидатира за народен представител, с думите „Депутат? Не ме подценявайте.“

За арестите и личните познания

„Случиха се няколко ареста по един много показан начин, прекалено показан. Аз помня ареста примерно на министър Цонев, който беше оправдан по повечето от делата. Но не се случиха арестите, които хората чакат. Тези, които са гръбнакът, които са ядрото на организираната престъпност, те да са недосегаеми“, смята президентът. „Пак да припомня, че този, който активно е кореспондирал и вероятно още го прави, с Алексей Петров, е неговият бивш приятел от спортните години - настоящият премиер“, каза Георги Първанов. За покойния бизнесмен Михаил Михов президентът каза, че никога не е бил приятел с него, а го познава единствено от спортните зали. „Отношенията ми с премиера са такива, че във всеки един момент, независимо от това, какви реплики сме си подали, аз мога да вдигна телефона и да кажа: има реален проблем - проблем "Шенген", или проблем "Евро плюс", каза президентът.

За армията

Аз съм против това да изграждаме армия за износ, обяви Първанов. „Отклонявам репликата на министър Ангелов за това, че едва ли не аз имам по-старо стратегическо мислене. Все пак позволете ми тази нескромност да напомня, че аз бях този, който пое отговорността за редица непопулярни мерки, свързани с модернизацията на армията“, коментира той. Държавният глава каза още, че научил за подготовката на фрегатата „Дръзки“ за следвоенна мисия в Либия от медиите. Той уточни, че не е против тази мисия, но определи този факт като „пренебрежение към президентската институция“.

За Либия

„Кадафи без съмнение трябва да си ходи и аз съм един от най-радикалните в това отношение. За мен Кадафи трябва да бъде отстранен и да бъде съден“, категоричен бе Първанов. Той прогнозира, че в Либия вероятно ще се наложи и сухопътна операция. „За моралния избор - не мога да го направя, защото знам какъв е Кадафи, но познавам и онези, които са лицето на опозицията. Това бяха хората, които бяха най-активни и най-агресивни и част от тях бяха дори с мракобесно отношение към осъдените българки по времето на процеса“, каза още държавният глава.

За имотните скандали

„Аз не знам дали българският народ е убеден, че тези 7 апартамента, които се спрягат около името на Цветанов, са получени по законния път. Ще дойдат изборите и българите ще се произнесат доколко са повярвали“, коментира държавният глава.

„Намирам за много нелепо Цветанов да обвинява или да визира точно мен“, каза Първанов за своите имоти и допълни, че отдавна е обявил всичко, което семейството му притежава. Той напомни, че вече е заявил готовност НАП да провери произхода на имотите му.

За вълчицата Зорница

За домашния си любимец – женския вълк Зорница, Първанов отбеляза, че няма никакъв конфликт със закона, и покани представители на РИОКОЗ да проверят случая.

„В своята хилядолетна история човечеството не е успяло да опитоми вълк. Аз съм събрал вълк и каракачанска овчарка на едно място. Това е новината. Това е уникалното в случая“, каза още президентът.

✓ България с двойно по-голям ръст от еврозоната

http://www.klassa.bg/news/Read/article/164427_%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D1%81+%D0%B4%D0%B2%D0%BE%D0%B9%D0%BD%D0%BE+%D0%BF%D0%BE-%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D0%BC+%D1%80%D1%8A%D1%81%D1%82+%D0%BE%D1%82+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0

Ръстът в икономиката в еврозоната е със значително по-бавен темп от очакваното, като БВП ще се увеличи с едва 1,5% тази година и с 1,7% през 2012 г. Това сочи пролетната прогноза за еврозоната (EEF) на консултантска компания Ernst & Young. За България оценките са доста по-оптимистични – икономическият ръст да се ускори до 3,3% през 2011 г. и до 4,5% през 2012 г.

Според експертите на европейско ниво бързо нарастващата инфлация поражда опасения, затова те припомнят, че през декември 2010 г. тя премина бариерата от 2% за първи път от края на 2008 г., а през февруари се покачи до 2,4%. Безработицата в целия регион също е вероятно да остане висока за дълго. EEF прогнозира, че дори и през 2015 г. безработицата ще бъде около 14 милиона, което е над нивата от 2007 г. “Въпреки че все още очакваме тихо възстановяване за еврозоната през следващите 12 месеца, лесно може да бъде отклонено от световните икономически събития или от ескалация на кризата с дълга в нея”, коментира Мари Дирон, старши икономически съветник на прогнозата за еврозоната.

„Повишаването на лихвените проценти в отговор на основна инфлация, дължаща се на стоките, е грешка в политиките, която рискува да се отрази на растежа на БВП. Ние не смятаме, че е необходимо ЕЦБ да предприема подобна стъпка, тъй като прогнозата ни предполага, че през 2012 г. инфлацията отново ще падне до нива под 2%”, коментира Мари Дирон. Прогнозата на компанията е цените на петрола да спаднат до 95 долара за барел в края на 2011 г. Но ако цените на черното злато скочат до и останат на ниво 150 долара, инфлацията в еврозоната ще се повиши до 3% тази година и над 2,5% през 2012 г. Растежът на БВП ще се свие респективно до 1,2% и 1,3%. В случай че цените на петрола се повишат до и останат на ниво 200 долара, инфлацията ще се повиши до 4% тази година и ще остане над 3% догодина, а растежът на БВП ще се забави до 1% в следващите 24 месеца.

За България експертите посочват, че движещата сила на възстановяването сега започва да се измества към местно търсене, което подобрява перспективите за 2011 г. Но доверието на потребителите остава на ниско ниво и предвид нивата на безработица от почти 10% и инфлацията, която се очаква да остане около 4,5%, разходите на домакинствата ще се възстановяват бавно. От Ernst & Young прогнозираят растеж на потреблението в частния сектор от едва 1,3% през тази година.

✓ Асен Ягодина: Инвестирането на Сребърния фонд на БФБ ще донесе висока доходност

http://www.klassa.bg/news/Read/article/164446_%D0%90%D1%81%D0%B5%D0%BD+%D0%AF%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%3A+%D0%98%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D0%A1%D1%80%D0%B5%D0%B1%D1%8A%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%8F+%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4+%D0%BD%D0%B0+%D0%91%D0%A4%D0%91+%D1%89%D0%B5+%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B5+%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%B0+%D0%B4%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82

Инвестирането на част от Сребърния фонд в акции и облигации на Българска фондова борса ще доведе до по-висока доходност, която ще бъде нужна след години заради застаряването на населението. Това обясни Асен Ягодина, изпълнителен директор на Пощенска банка и председател на Борда на директорите на БФБ, по повод идеята на финансовия министър до 20% от парите в Сребърния фонд да се инвестират в български публични компании. Според Ягодина едни от най-значимите компании, които са водещи за икономиката на страната, са публични дружества и с увеличаването на капитализацията на борсата ще влязат и другите структуроопределящи за икономиката дружества. Инвестирането на фонда на БФБ е една форма на по-ефективно използване на средствата.

Населението застарява и ще има проблеми с пенсионната система, ако парите не бъдат инвестирани с по-висока доходност, предупреди изпълнителният директор на Пощенска банка. Портфейлните мениджъри едва ли ще допуснат прекомерна концентрация на държавен капитал в отделни компании. Ягодина коментира, че като цяло в много редки случаи има компании, които търгуват свободно голям процент от своите акции. В масовия случай 5 до 15 на сто са за свободна търговия, затова не може да се говори за концентрация.

Припомняме, че през изминалата седмица Министерството на финансите обяви идеята си да се сформира работна група, която да подготви промени в Закона за Сребърния фонд, така че част от средствата в него да могат да се инвестират в акции и облигации на компании, листнати на БФБ.

✓ **Бизнесът пише оценки на матурата**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-04-05&article=363153>

Училището закъса за технически специалисти. За поредна година професионалните школа са на ръба да запълнят паралелките си по основни професии, които иначе са много търсени от държавата. И ако не успеят, част от тях може да хлопнат кепенците. За да ги опази, образователното министерство замисля спешна спасителна мярка - създаването на защитени паралелки.

Идеята е залегнала в новия закон за професионалното образование, който обаче трябва да заработи заедно с този за средното. Ако вторият се забави обаче, тази промяна може да бъде въведена просто с допълнение към сега действащия закон. Предвижда се в професии, които не могат да напълнят клас от 18 души, но са много нужни на бизнеса, да се създават класове и само от 8 души, разказа просветният зам.-министър Милена Дамянова. По този начин ще се запазят специалности, които сега са пред закриване - вече втора година например не може да се сформира клас от асансьорни техници въпреки очевидната нужда от такива. Интересното е, че липсват и много нужните бъдещи строители на магистрала - никой не иска да учи пътностроителни специалности и подемна техника. Нещо подобно се случва и в корабостроенето. За момента бизнесът решава проблема си, като организира курсове за квалификация в професионалните центрове, където за по-кратко работниците научават най-нужното им за професията. Факт е обаче, че младежите отказват да изберат техническите специалности и ако напоследък има наплив към професионалните училища, то той е предимно към търговско-банковите гимназии. Във всички селища те са единствените, които нямат проблеми с приема, твърдят образователни експерти. Другият голям проблем, който законът предстои да реши, е практиката на бъдещите специалисти, която сега е сведена до минимум. С новия проект обаче младежите ще могат да карат стажове не само в учебна среда, но и в самите предприятия. Представителите на бизнеса ще са в изпитните комисии на втората им матура, която е по професията, и ще оценяват постигнатото от тях.

Ще се увеличи процентът на практическите часове спрямо тези по теория, а в написването на учебниците и учебните планове вече ще участват хора от действащите компании. В момента много от специалностите се учат по учебници от 70-те години, казаха експерти на МОМН.

Фирмите ще участват и в решаването какви кадри точно да подготвят професионалните гимназии. Това решение ще се взема заедно с общините, тъй като се предвижда техникумите да преминат към тях. По този начин няма да се стига до парадокси в едно училище да се преподава примерно земеделие, при положение че районът и селището въобще не са земеделски. В момента експерти са констатирали доста такива куриози. На практика подготвените от тези училища кадри отиват директно в бюрата за безработни или пък започват работа като бензинджии и келнери, за което от тях не се иска квалификация.

Други пък се записват в професионални училища и започват да учат друга професия веднага след като са усвоили една неприложима такава. Някои училища сами усещат, че стават неатрактивни, и се опитват да привлекат ученици с нови специалности. Така обаче се стига до парадокса гимназии по селско стопанство да предлагат паралелки по туризъм. Преподаването в техникумите вече ще се оценява по британски стандарти, казаха още от МОМН. Друга новост е, че в последните две години училищата ще имат голяма автономия и право да избират какво и как точно да преподават. Около 60 на сто от програмата им е в техните ръце, като това важи не само за техникумите. За тях обаче е от особено значение, защото по този начин те сами ще определят колко от времето да се заделя за практика и колко - за теория.

За първи път и чуждият език, който се учи там, няма да се усвоява самоцелно. Вече ще се учат и термини по специалността, така че след това младежът да може да упражнява професията си свободно в която държава пожелае.

За първи път се предвижда да бъде въведена и система за измерване на качеството на обучение в техникумите, която ще наподобява рейтингите на университетите

В нея най-голяма тежест ще има броят на учениците, които след завършване са започнали работа по специалността си. Също голям бонус ще носи и бройката младежи, приети за студенти в същата или в близка специалност на университета. Учениците в професионалните гимназии ще могат още на чина да трупат точки за университет. Това ще стане с въвеждането на кредитната система, при която един предмет носи определен брой точки. Ако след това младежите трябва да го изучават в университета, той ще им се брой за усвоен. Вместо това те ще могат да вземат повече часове практика, а ако предметите са няколко, дори да прескочат една година. Това обаче ще зависи от добрата воля на вуза да приеме тези кредити.

✓ Излизаме от кризата, но бавно и мъчително

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=843878>

Бавно и мъчително излизаме от *рецесията*, това не ни задоволява, каза подуправителят на БНБ Румен Симеонов. Той участва във форума "Банки, инвестиции, пари" в София. Домакинствата изпитват несигурност и това ги кара да увеличават спестяванията си, коментира Симеонов. Докато депозитите на населението растат, тези на бизнеса намаляват, защото фирмите покриват с парите текущите си дългове, каза той. Макар и с бавни темпове, сега виждаме известно възстановяване на икономиката, смята bankerът. Според него банките ще започнат по-активно да предлагат кредити. На това мнение е и главният икономист на Уникредит Булбанк Кристофор Павлов. Според него скоро ще има пречупване на негативните тенденции при кредитирането. При домакинствата ръстът ще се води от потребителските заеми, а в корпоративния сектор - от овърдрафтите и краткосрочните кредити. Хубавата новина от последните 2 тримесечия на 2010 г. и началото на 2011 г. е, че има забавяне в темпа на нарастване на проблемните кредити, въпреки че като сума те продължават да растат, заяви Асен Ягодин, изпълнителен директор на Пощенска банка. За оживление говори и кметицата на София Йорданка Фандъкова. Според нея приходите от строителни разрешения са се увеличили с 500 000 лв. от началото на годината до сега в сравнение с първите 3 месеца на 2010 г. Повече са и постъпленията от такси и данъци при сделки с недвижимо имущество. Фандъкова уточни, че 30% от БВП на България се създава в София, а градът привлича 70% от чуждите инвестиции.

[Вестник Сега](#)

✓ Пактът "Евро плюс" засега се движи на един крак

България трябва да настоява по-нататък този договор да се развива в отношения на балансираност и да е със социална насоченост, казва евродепутатът Ивайло Калфин

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=8882&sectionid=5&id=0001001>

- Г-н Калфин, защо смятате, че влизането на България в "Пакта евро плюс" е предимство за нас?
- Защото в този пакт се уреждат основните параметри на икономическата политика, която ще води ЕС. 23 страни членки участват, в т.ч. всички 17 от еврозоната и шест извън, сред които и България. Четири страни засега не се включват по различни причини. Ние имаме интерес да участваме в процедурите, по които се вземат решения по основните икономически политики.
- Ние се страхуваме да не изпаднем в изолация, но страни като Великобритания, Чехия, Унгария и Швеция, изобщо не се страхуват?
- Това е точно така, но знаем, че Великобритания не участва в редица от европейските политики. Могат да си го позволят. България няма интерес да се изключва от механизми на европейската интеграция. България е малка страна членка, която има да догонва останалите. Избирането на някакъв самостоятелен път, който да ни отдели от големите политики, които се координират в ЕС, на практика означава ние да станем различно качество член.
- Не трябва ли да се обвърже присъединяването ни към "Пакта за еврото" със срок за членството ни в еврозоната?
- Няма как да се обвърже с гаранция за членство в еврозоната. Това, за което трябва да настояваме, е да не се променят критериите за членство, за да не се отмества постоянно една такава цел. А по отношение на подготовката на страната ни ние трябва да гледаме на членството в еврозоната не като на политически проект, в който да влезем, за да покажем колко са ни оценили, а трябва да гледаме като на икономически проект. Тогава, когато икономиката ни е достатъчно приближена до страните от еврозоната, ние имаме интерес да влезем в нея. Но е много важно да вървим в тази посока.
- Приемайки правилата, подготвени от 17-те държави от еврозоната, няма ли нашата икономика да пострада, защото те са направени за по-развити и по-конкурентни икономики?
- Това само може да стимулира българската икономика да положи повече усилия, което тя не прави през последните две години, да се приближи максимално бързо към тези стандарти. Ако видите как се движат основните показатели на българската икономика, ще видите, че през последните две години ние се отдалечаваме от средните европейски равнища. Това означава, че ако не обърнем тази тенденция, тогава съвсем ще станем далечни от всякакъв модел европейска интеграция. Това е другият начин да се самоизолираме в ЕС.
- Как точно този пакт ще ни помогне да обърнем тази тенденция, защото в него не е заложен принципът на кохезия, на сближаване, а по-скоро това са правилата на богатите държави, които вече не искат да дават на по-бедните?

- Ако приемем така, тогава да питам кои са правилата на страни като България. Аз имам много критики по съдържанието на пакта. Мисля, че той няма да доведе до това, което цели. Няма да доведе до една достатъчно консолидирана, солидна европейска икономическа политика. Но той безспорно е стъпка в тази посока. Вие ще чуете много критики. В моята група, групата на социалистите в ЕП, се подлага на много критики този пакт, но нито един не предлага страната му да излезе от него. Как ще помогне на България? Като я накара да прави съзнателни политики. Кажете за последните две години къде са икономическите политики, които се правят в България, за да се приближим до европейските равнища. Във всички европейски страни има програми за увеличение на средствата за образование, за иновации, за различни политики, които стимулират националните икономики. В България се прави точно обратното. Всяка година в една таблица ще подреждат всички страни, за да покажат кой докъде е стигнал. Надявам се тогава поне правителството да се сети, че членството в ЕС и догонването предполагат икономически политики.

- "Пактът за евро плюс" е на практика един проект за дясна Европа, създаден от Германия и подкрепен от Франция. Не е ли парадоксално, че един социалист като вас подкрепя такъв проект?

- Този пакт не слага край на социална Европа. Той обаче се движи на един "крак". Той обръща внимание само на процесите, които са свързани с икономическото развитие. Няма критика по отношение на тези мерки, те безспорно са необходими. Основната критика, която е и в групата на социалистите, е, че липсва вторият "крак", това е социалната политика, социалното включване, изравняването между регионите, изравняването между жизнените равнища. Това е необходимо да се промени в бъдеще и за това ще настояваме в групата на ПЕС. Но това повод ли е да се изолираме от всякакви политики?

- Да поговорим за пари, защото всички българи се интересуват каква ще е цената на нашето членство в пакта и по-скоро на неговия финансов инструмент - Европейския механизъм за стабилност. От кой момент нататък възникват финансови задължения за България?

- България няма никакви финансови задължения, свързани с пакта и с Европейския механизъм за стабилност /ЕМС/. Това трябва много ясно да се подчертае. Защото се чува какви ли не мнения, че едва ли не държавата ни е задължила с милиони и милиарди. Няма такова нещо. ЕМС предполага участие на страните, които са членове на еврозоната. И този механизъм на практика им дава възможност сами да организират взаимопомощта си при възникване на криза в някои от тях, без да търсят помощ от МВФ. Той ще има отношение към България, когато ние се присъединим към еврозоната. Ние може да не участваме в пакта "Евро плюс", но този механизъм ще го има. Тук има други критики, направени и в Европарламента. Този механизъм се изважда от европейските институции и на практика се прехвърля на междуправителствено равнище и в него решенията се вземат само от правителствата, които участват. Ние не сме поели абсолютно никакви ангажименти към този механизъм, няма как. В него не са заложили ангажименти на страни извън еврозоната.

- Зам.-министърът на финансите Боряна Пенчева обясни, че този механизъм ще започне да действа след 2013 г., но е възможно ад хок страната ни да се включи в спасителни операции за Ирландия или за Португалия, например, преди членство в еврозоната? Това как да го разбираме?

- Това е записано и това е изцяло решение на съответната страна. Давам пример: ако България реши да участва в мерките по спасяване на Португалия, това го пише в ЕМС, тя може да участва не чрез него, а самостоятелно, като отпусне средства от собствения си бюджет, като има достъп до цялата информация, която се обсъжда в рамките на ЕМС. Така че това е доброволно решение на една страна. Великобритания участва, и то много активно, в спасяването на Ирландия, без да участва в еврозоната, защото просто имаше интерес, тъй като имаше значителни инвестиции в ирландската икономика. Това се позволява. Аз не виждам никакви основания България да участва в механизма по спасяване на някоя страна, въпреки че ние, не дай си боже, ако изпаднем в такава ситуация, ще предпочитаме много повече да се обръщаме към ЕМС, отколкото да тичаме в МВФ.

- Какви допълнителни условия трябва да постави българската страна?

- Това, което трябва да прави, е да настоява по-нататък този пакт да се развива в отношения на балансираност, на социални аспекти, на социална политика. На мен много ми се ще България да е една от страните, която да настоява той да се допълни с тези мерки. Ние досега не сме видели български предложения в европейска политика.

- ЕМС ще работи като банка. Възможно ли е страната ни да вземе изгоден заем от тази фирма, регистрирана в Люксембург, и преди да влезем в еврозоната?

- Не, по този механизъм ние не можем да се обърнем към него. Три страни извън еврозоната досега получиха помощ - Румъния, Унгария и Латвия, но тя беше съвместно с МВФ и на практика там водещ е МВФ. Така че, ако България започне да изпитва финансови затруднения преди членството ни в еврозоната, адресът е Вашингтон, МВФ. Дано не стигнем до това.

- Съгласен ли сте с икономиста Георги Ангелов, че на практика този механизъм ще доведе до това, че като дял от БВП най-бедните ще платят най-много, а най-богатите - най-малко?

- Не, не съм съгласен. Георги Ангелов спекулира. Той взема сегашния ни БВП и казва България колко би платила. Аз не знам кога ще станем членове на еврозоната и се надявам тогава разликата между нашия и европейския БВП да бъде минимална.

✓ Най-лесно е да се наруши Кодексът на труда

Криминализирането на каквото и да е няма да доведе до спазване на законодателството, по-важно е да има инструменти за бързо решаване на споровете

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=8882&sectionid=5&id=0001201>

Събитията в последните месеци - по-скоро опитите за изменения на трудовото ни законодателство, странните понякога идеи на парламента, решенията след това на Конституционния съд, чакането на неплатени заплати с години, съгласието да се работи без трудови договори... отново слагат на масата темата защо в България човек проявява по-голяма нетърпимост спрямо комшийката, дето си хвърля боклука през терасата, отколкото спрямо неспазването на трудовото законодателство. Няма значение дали става дума за работник или работодател, най-лесно в последните години като че ли е да нарушиш Кодекса на труда. И всяка от страните си намира оправдание. Работодателят твърди, че кодексът му пречи. Работникът заявява: "Аз трябва да живея сега, да храня сега семейството си и въпросът с правата ми ще почака малко по-нататък. Важното е сега да взема някой лев."

Тревожното е, че тези нарушения идват на фона на категоричните твърдения на всички експерти, че имаме едно от най-гъвкавите и модерни законодателства, които дават огромни възможности на работодателя да управлява свободно предприятието, като заедно с това има достатъчно гаранции за защита интересите на работника. В същото време на фона на това модерно законодателство имаме огромен дефицит в НОИ заради неплатени осигуровки, имаме ниски пенсии заради работа в продължение на години в сивата икономика - без трудови договори, имаме лоши условия на труд, които водят до трудови злополуки и до професионални заболявания. И тогава човек си задава въпроса:

Е, кое му е хубавото на законодателството?

Проблемът е, че, първо, огромната част от работодателите бяха довчерашни работници. А в България е почти правило да приемеш, че щом си бил добър тенекеджия, от теб става чудесен работодател в автосервиз. Истината е, че да си работодател е занаят, и то от най-тежките. Искане непрекъснато да си информиран, непрекъснато да знаеш какво става в законодателството ни. Огромната част от българските работодатели не познават законодателството ни. И анализите сочат, че в преобладаващата част нарушенията на трудовите права на работниците са резултат от незнание. Много често, понеже не знаят какво позволява законодателството, тръгват през просото и постигат дадена цел чрез незаконосъобразни стъпки, въпреки че могат да постигнат същото и по законен път. От тази гледна точка работодателските организации в много голяма степен са длъжници на своите членове. Защото техен е ангажиментът да им помогнат за преодоляване на дефицита в знанията за трудовото законодателство.

От друга страна, работникът все още не ще да се откъсне от топлата майчина гръд на държавата и в момента, в който му нарушат правата, първата реакция е: "Мен защо не ме защитава държавата?" Странното е, че много често работникът се поставя в условия да му нарушат правата абсолютно съзнателно и умишлено.

Готов е, разбира се, по чисто икономически причини да работи без трудов договор и в условия, които противоречат на КТ, защото някой нещо му е обещал. И когато в един момент това обещание се забрави, работникът започва да вика: "На мен ми нарушават правата." Но никой не може да бъде защитен от самия него. Така че принос за тази тежка ситуация имат и самите работници.

Разбира се, държавата също има трески за дялане. От една страна, в продължение на вече 15 години непрекъснато се вадят все нови и нови доводи, че е крайно време да бъде създаден трудов съд в България

Честно казано, досега никой не е дал разумен отговор на въпроса защо не го правим. Няма такъв. Дори аз самият като социален министър обяснявах, че след "Виденовата" зима е много сложно това да стане.

Всъщност аз го исках, това го обяснявах моето правителство, а аз бях част от екипа, и приемам, че съм отговорен за това, че не сме създали този съд тогава. Следващите пък обяснявах: "Вие сега какво искате? После ще искате да направим бракоразводни съдилища, после да направим ТЕЛК-ови съдилища и т.н., това ли искате?" Това е дилетантско разбиране. Индустиалните отношения, отношенията между работник и работодател са много специфични. И затова трябва да бъдат решавани по специален начин.

Такъв съд има например в Австрия, която е една от страните, превърнала се в христоматиен пример за добри индустриални отношения, за отношения между работници и работодатели, които са наистина отношения на диалог. Преди няколко години беше направено едно голямо изследване, което показва, че в Австрия на един работник средно годишно се пада 13 секунди загубено време в резултат на стачки. Тази държава е уникален пример за това как могат всички спорове да бъдат решавани на масата. Има перфектна система за медиация

и арбитраж, има трудов съд с огромна история и практика. И само по изключение споровете стигат до онази най-нежелана фаза, при която вадим "пищовите" и почваме да се стреляме.

Ето, това е смисълът на трудовия съд. Той дава възможност много бързо, в реално време, да бъдат решени конфликтите, които възникват. Такива между работниците и работодателите винаги ще има. Това е естествено състояние на индустриалните отношения. Да, и сега имаме съдии, които са се специализирали в гледането на трудови спорове, само че средно един трудов спор приключва в най-добрия случай за година-две. Това е ненормален срок. Защото тези съдилища гледат и други дела, защото самият процес трябва да се направи по-ускорен. Обществото плаща огромна цена за това, че нито работодателите, нито работниците могат да получат бързо правосъдие, бързо правораздаване в трудовия спор. И тук е мястото да бъдат дърпани ушите на държавата защо досега не го е направила. Защото този съд ще намали сивата икономика. Сивата икономика се крепи до голяма степен на следната философия: "Какво да се опъвам и да си защитавам правата, като знам, че ще ме мотаят години по съда.

Я по-добре да ми плащат нещо под масата

и да си заминавам." Или тезата на работодателя: "Какво ще ме плаши със съда. Да ходи да ме съди. След две години я камилата, я камиларят, може и предприятието да го няма." Когато имаме трудов съд, и двете страни ще знаят, че при възникване на спор след две-три седмици ще има окончателно решение и всичко ще е ясно. Ето и проблема с неплатените заплати. Той не е правен. Това е изпълнение на задължението от едната страна спрямо другата. Едната е дала своя труд, изпълнила е своите задължения, другата не си ги изпълнява. Така че от чисто правна гледна точка няма никакъв проблем. Проблемът основно е във времето, в което ще получи защита на това свое искане. Защото ако аз, като некоректен работодател знам, че, като не платя, просто след три седмици ще приключи спорът и съдия-изпълнителят ще дойде, ще ми блокира сметките, ще продаде бентлитото и ще плати на работника парите, които му дължа, по друг начин ще мисля дали да платя заплатата или не.

Що се отнася до идеята за криминализирането на неплащането на заплати, не мисля, че това би решило проблема. Има такъв уклон в наказателното право за непрекъснато увеличаване на санкциите. Само че никъде по света, дори там, където те осъждат за убийство на 200 г. затвор, това не е довело до изчезването на убийствата. Т.е. непрекъснатото увеличаване на санкциите, непрекъснатото криминализиране, увеличаване на наказанието не води автоматично до намаляване на нарушенията. По-добър ефект има, когато изправната страна, тази, която е спечелила процеса, има инструменти да си събере бързо вземането. Какво от това, че ще имаме криминализация, като съдът, предполагам, в множеството от случаите ще дава условни присъди. Това какво ще сгрее работника и ще му донесе ли заплата? Докато обратното, когато бързо приключи спорът и имаме, а ние имаме, функционираща система на изпълнение на съдебните решения - системата на съдебните изпълнители, много бързо може да бъде събрана сумата.

---

* Иван Нейков е юрист, специалист по трудово право, социален министър в правителството на Иван Костов. Сега е общински съветник в София от СДС, председател на Балканския институт по труда и социалната политика.

***

Публикации за борбата със сивия бизнес

www.money.bg

✓ **България е измамник №1 на европейски пари**

http://money.bg/news/id_1133490847/%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F_%D0%B5_%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B0%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D0%BA_1_%D0%BD%D0%B0_%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8_%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B8

Европейският парламент ще обсъди днес доклад на Европейската комисия, подкрепен от парламентарната комисия по бюджетен контрол, която изрази недоволство от липсата на информация за равнището на нередностите и измамите в отделните държави от ЕС по програма САПАРД. Това предвижда програмата за пленарната сесия на ЕП, която започна в Страсбург, предаде БТА.

Позицията бе изразена в годишния доклад на ЕК за защитата на финансовите интереси на ЕС и борбата срещу измамите през 2009 г. България е сред споменатите в доклада страни, като в текста се говори за "съмнения за изключително висок процент на измамите" по САПАРД през 2009 г.

В проекта на доклада са отправени критични забележки към Италия, Испания, Словакия, Румъния, Австрия, Великобритания, Финландия, Холандия и България. Те се отнасят до нередности, закъсняло докладване, слабо връщане на неправилно изразходвани средства или липсата на възстановяване на такива средства, както и проблеми, свързани със събирането на собствени ресурси.

Поради големите разлики в качеството на докладите между отделните държави от ЕС е почти невъзможно да се направи преглед на съществуващите нередности и измами, както и да се установят страните, представящи се зле, и спрямо тях да бъдат предприети дисциплиниращи мерки, се посочва в доклада.

Европейските депутати очакват ЕК да гарантира, че държавите от ЕС предоставят необходимата информация, за да могат да се направят съответните анализи. Те предлагат ЕК да въведе при нужда нови наказания за страните, които не отговарят на изискванията за докладване.

В проекта на доклада се изразява дълбока загриженост за съмненията за "изключително висок процент на измамите" в България по САПАРД през 2009 г. Отчита се, че за целия програмен период измамите са били 20 на сто, което е определено като "най-високият процент, отчитан за всички анализирани фондове".

В текста се отбелязва също, че повечето случаи на съмнения за измама са били открити по-скоро чрез външен контрол или намеса, отколкото чрез упражняване на вътрешен контрол на национално равнище.

Според проекторезолюцията ЕК правилно е преустановила през 2008 г. плащанията по САПАРД и ги е възстановила през септември 2009 г., след извършването на подробни проверки. ЕП призовава ЕК да продължи наблюдава българските власти, "за да се подобри допълнително това положение".

ЕП планира да попита ЕК какви са мерките за борба с увеличаването на случаите на съмнения за измама и на свързаните с тях суми, в Полша, Румъния и България. Гласуването на доклада е предвидено за утре.